

الله عزوجل می فرماید: هر عملی آدمی زاد برای خودش می باشد، جز روزه که از آن من است و من خودم پاداش آن را می دهم.

از ابوهریره رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «قَالَ اللَّهُ - عز وجل - : كُلُّ عَمَلٍ ابْنِ آدَمَ لَهُ إِلَّا الصَّيَّامَ، فَإِنَّهُ لِي وَأَنَا أُجْزِي بِهِ، وَالصَّيَّامُ جُنَّةٌ، فَإِذَا كَانَ يَوْمٌ صَوْمَ أَحَدِكُمْ فَلَا يَزِفُّ وَلَا يَصْحَبُ فَإِنْ سَأَبَهُ أَحَدٌ أَوْ قَاتَلَهُ فَلْيَقُلْ: إِنِّي صَائِمٌ. وَالَّذِي تَفْسِنُ مُحَمَّدٌ بِيَدِهِ لَخُلُوفٌ فَمِ الصَّائِمِ أَطْيَبُ عِنْدَ اللَّهِ مِنْ رِيحِ الْمِسْكِ. لِلصَّائِمِ فَرْحَتَانِ يَفْرَحُهُمَا: إِذَا أَفْطَرَ فَرِحَ بِفِطْرِهِ، وَإِذَا لَقِيَ رَبَّهُ فَرِحَ بِصَوْمِهِ». «الله عزوجل می فرماید: هر عملی آدمی زاد برای خودش می باشد، جز روزه که از آن من است و من خودم پاداش آن را می دهم. روزه سپری (در برابر آتش دوزخ) است؛ پس هرگاه یکی از شما روزه بود، نباید ناسزا بگوید یا بر کسی فریاد بزند و اگر کسی به او دشنام داد یا با او درگیر شد، در جوابش بگوید: من روزه هستم. سوگند به ذاتی که جان محمد در دست اوست، بوی دهان روزه دار نزد الله از بوی مشک نیز خوش تر است. روزه دار دوبار خوشحال می شود: آنگاه که افطار می کند، به خاطر افطارش خوشحال می گردد و آنگاه که پروردگارش را ملاقات می نماید، از بابت روزه اش شادمان می شود». این لفظ روایت بخاری می باشد. و در روایتی آمده است: «يُنْزَلُ طَعَامُهُ، وَشَرَابُهُ، وَشَهْوَتُهُ مِنْ أَجْلِي، الصَّيَّامُ لِي وَأَنَا أُجْزِي بِهِ، وَالْحَسَنَةُ بِعَشْرِ أَمْثَلِهَا»: «خوردنی، نوشیدنی و شهوتش را به خاطر من ترک می کند؛ روزه ویژه ی من است و من خودم پاداش آن را می دهم و پاداش هر نیکی ده برابر می باشد». و در روایت مسلم آمده است: «كُلُّ عَمَلٍ ابْنِ آدَمَ يُضَاعَفُ، الْحَسَنَةُ بِعَشْرِ أَمْثَلِهَا إِلَى سَبْعِ مِائَةٍ ضِعْفٍ. قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: إِلَّا الصَّوْمَ فَإِنَّهُ لِي وَأَنَا أُجْزِي بِهِ؛ يَدْعُ شَهْوَتَهُ وَطَعَامَهُ مِنْ أَجْلِي. لِلصَّائِمِ فَرْحَتَانِ: فَرِحَةٌ عِنْدَ فِطْرِهِ، وَفَرِحَةٌ عِنْدَ لِقَاءِ رَبِّهِ. وَلَخُلُوفٌ فِيهِ أَطْيَبُ عِنْدَ اللَّهِ مِنْ رِيحِ الْمِسْكِ»: «هر عملی انسان چند برابر می گردد و پاداش هر عمل نیکی، از ده تا هفتصد برابر افزایش می یابد. الله متعال می فرماید: مگر روزه که ویژه ی من است و من خودم پاداش آن را می دهم. بنده ام شهوت و خوراکش را به خاطر من ترک می کند. روزه دار دو بار شادمان می شود: یک بار هنگامی که افطار می کند و دیگری هنگامی که با پروردگارش ملاقات می نماید. و بوی دهان روزه دار نزد الله از بوی مشک نیز خوش تر است».

[صحیح است] [به روایت بخاری - متفق علیه]

رسول الله صلی الله علیه وسلم در این حدیث قدسی خبر می دهد که همه ی اعمال نیک و صالح در قالب اقوال و اعمال ظاهری و باطنی، چه از نوع حق الله باشند یا حقوقی که مربوط به بندگان است، همگی تا هفتصد برابر افزایش پیدا می کنند. و این بر وسعت فضل و رحمت الهی و احسان او به بندگان مومنش دلالت دارد؛ حال آنکه هر جنایت و مخالفتی را که مرتکب شوند با یک مجازات پاسخ می دهد؛ و مغفرت الله متعال بیش از این است. در این حدیث اجر و پاداش روزه استثنا شده است؛ و اجر و پاداش روزه دار چندین برابر و بدون بیان مقدار آن می باشد. چون روزه با انواع صبرهای سه گانه همراه است؛ هم صبر بر طاعت الله و هم صبر بر عدم نافرمانی از الله و هم صبر بر مقدرات الهی را در خود جمع کرده است. صبر بر طاعت الهی از این جهت است که گاهی انسان خود را ملزم به روزه گرفتن می کند با اینکه به دلیل مشقت و سختی که با روزه همراه است، آن را نمی پسندد، نه به این دلیل که الله متعال آن را فرض کرده است؛ بلکه اگر کسی از این جهت نسبت به روزه کراهیت داشته باشد و آن را نپسندد که الله متعال فرضش کرده است، عملش تماما نابود می شود و با این باور جایگاهی در اسلام نخواهد داشت؛ اما اگر به سبب مشقت و سختی که با روزه همراه است، اندکی نسبت به آن کراهیت داشته باشد، اما با صبر آن را تحمل نماید و نفس خود را به خاطر الله از خوردن و نوشیدن و همبستری بازدارد، ایرادی در آن نیست. و

به همین دلیل الله متعال در حدیث قدسی می فرماید: «خوراکی و نوشیدنی و شهونش را به خاطر من ترک می کند». نوع دوم از انواع صبر، صبر بر ترک معصیت و نافرمانی الله است؛ که روزه دار آن را رعایت می کند. چنانکه نفس خود را از معصیت و نافرمانی الله باز داشته و منع می کند. بنابراین از امور بیهوده و دشنام و بدگویی و دروغ و بهتان و سایر امور حرام دوری می کند. نوع سوم از انواع صبر، صبر بر مقدرات الهی می باشد؛ چنانکه انسان در ایام روزه به ویژه روزه های گرم و طولانی با مواردی چون خستگی و تشنگی روبرو می شود و به این ترتیب اذیت می شود، اما به خاطر کسب رضایت الله متعال صبر می کند. بنابراین از آنجا که روزه انواع صبرهای سه گانه را داراست، اجر و پاداش آن بدون حساب است؛ چنانکه الله متعال می فرماید: «إِنَّمَا يُؤَقِّي الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ»: «قطعاً پاداش صابران، کامل و بدون حساب عطا خواهد شد». حدیث مذکور بر این مساله دلالت دارد که روزه ی کامل آن است که بنده دو چیز را در آن رها کند: آنچه از نظر حسی روزه را باطل می کند مانند آب و غذا و همبستری و موارد مشابه. و مخالفات عملی مانند ناسزا گفتن و فریاد زدن بر دیگری و دروغ و همه ی گناهان و کشمکش ها و مجادله هایی که کینه و دشمنی به دنبال دارند. به همین دلیل فرمود: «فلا يَرْفُثُ» یعنی سخنان زشت و قبیح نگوید. «و لا يَصْحَبُ» یعنی سخنی نگوید که باعث فتنه و درگیری شود. بنابراین هرکس این دو امر را محقق گرداند و جامه ی عمل بپوشاند؛ آنچه سبب باطل شدن روزه می شود و منهیات را ترک کند، اجر و پاداش روزه داران برای او خواهد بود. و هرکس چنین نکند و این موارد را رعایت نکند، اجر و پاداش روزه اش متناسب با میزان مخالفاتش کاسته می شود. سپس روزه دار را رهنمون می شود که چون در حال روزه کسی با او درگیر شد یا وی را دشنام داده و بدگویی کرد، به وی بگوید: «من روزه ام». یعنی مقابله به مثل نکند و پاسخ دشنامش را ندهد؛ بلکه از روزه بودنش خبر دهد. چنین بگوید تا دشنام دهنده در حق وی تجاوز نکند؛ گویا با بیان اینکه روزه است به او می فهماند؛ من نیز از مقابله به مثل عاجز و ناتوان نیستم، بلکه من روزه دارم؛ احترام روزه ام را نگه می دارم و در پی کمال آن و امتثال امر الله و رسولش هستم. و اینکه فرمود: «الصوم جُنَّةٌ»؛ یعنی روزه عامل پیشگیری بنده از ارتکاب گناهان در دنیا و سوق دادن او به سوی خیر و خوبی و نجات از عذاب می باشد. «لِلصَّائِمِ قَرْحَتَانِ: قَرْحَةٌ عِنْدَ فِطْرِهِ، وَقَرْحَةٌ عِنْدَ لِقَاءِ رَبِّهِ»: «روزه دار دو بار شادمان می شود: یک بار هنگامی که افطار می کند و دیگری هنگامی که با پروردگارش ملاقات می نماید». و این دو پاداش زود هنگام و دیر هنگام می باشد. پاداش زود هنگام آن زمانی است که افطار می کند و به خاطر نعمت الله متعال بر وی مبنی بر کامل کردن روزه، خوشحال می شود و همچنین از آزاد شدن شهواتی که در طول روز از آنها منع شده، خوشحال می شود. اما پاداش دیر هنگام آن، خوشحالی به هنگام ملاقات با پروردگارش به سبب رضایت و گرمی داشت او می باشد. و این پاداش زود هنگام نمونه ای از آن پاداش دیر هنگام است که الله متعال هر دو را برای روزه دار در نظر گرفته است. سپس رسول الله صلی الله علیه وسلم به پروردگاری که جاننش در دست اوست سوگند یاد می کند که بوی دهان روزه دار نزد الله از بوی مشک نیز خوش تر است. و در روایت مسلم آمده است: «بوی دهان روزه دار نزد الله در روز قیامت، از بوی مشک نیز خوش تر است». و به این ترتیب الله متعال در روز قیامت با خوشبو نمودن بوی بد دهانش در دنیا، او را پاداش می دهد تا جایی که بوی دهانش بهتر و خوشبو تر از بوی مشک می شود.

<https://sunnah.global/hadeeth/fa/show/3546>

النَّجَاةُ الْخَيْرِيَّةُ
ALNAJAT CHARITY

